

Załącznik do Uchwały Nr 76/XVI/2012

Rady Gminy

z dnia 26.06.2012 r

**GMINNY SYSTEM
PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2012 – 2018**

Zawidz 2012-2018

I Wstęp

Rodzina jest podstawową komórką społeczną , od niej właśnie zależy wartość społeczeństwa jak również los jednostki.

Dom rodzinny powinien być spostrzegany jako środowisko miłości i opieki , bezpieczeństwa oraz schronienia przed złem zewnętrznego świata. Dom ma być miejscem, w którym jesteśmy kochani, chronieni, gdzie odzyskujemy siły po dniu nauki i pracy. Dla wielu ludzi jednak dom rodzinny jest miejscem terroru, zagrożenia , poniżania i rozpacz. Doznają ostrych urazów fizycznych, psychicznych i emocjonalnych, gdzie są również wykorzystywani seksualnie . Podlegają również długotrwałemu procesowi niszczącego stresu. Przemoc domowa stała się zjawiskiem społecznym, aby jej skutecznie przeciwdziałać należy podejmować działania systemowe .

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do badania. Agresja ze strony osób najbliższych, jeżeli nie mieści się w wyobrażeniu człowieka o tym co normalne i słuszne, może być wstydliwie ukrywaną tajemnicą .

II Podstawy prawne

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy organizacji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r Nr 175, poz.1362, z poz. zmianami) .

Program Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie na lata 2012 – 2018 w Gminie Zawidz jest realizacją art.6 ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku (Dz. U. z 2005r Nr 180 poz. 1493 z późniejszymi zmianami) o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie , zgodnie z którym do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie , w tym :

- 1) Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie ,
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działanie edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie ,
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

III . Charakterystyka ogólna zjawiska przemocy

Przemoc najczęściej kojarzy się ludziom z biciem, popychaniem, szczypaniem, zmuszaniem człowieka do upokarzających czynności, stosowaniem broni lub gwałtu. Przemocą jest także poniżanie człowieka , oczernianie go przed innymi . Wyzywaniem i rzucanie obelg, ranienie jego poczucia własnej wartości , ograniczenie jego swobody przekraczającej normy moralne i obyczaje. Typy przemocy z jakimi spotykamy się w środowisku domowym obejmują :

Przemoc fizyczna

Przemoc fizyczna jest intencjonalnym zachowaniem, niosącym ryzyko uszkodzenia ciała, niezależnie czy do tego dochodzi. Przejawami przemocy fizycznej są np. popychanie, policzkowanie , szarpanie za włosy, uderzenie pięścią, kopanie, duszenie, rzucanie przedmiotami, przypalanie papierosem, drapanie, wykręcanie rąk, napaść z użyciem broni, krępowanie lub uwięzienie, świadome stworzenie niebezpiecznych sytuacji, stanowiących zagrożenie fizyczne .

Przemoc psychiczna

Przemoc psychiczna zawiera przymus i groźby , zastraszenie ,emocjonalne wykorzystywanie , za które uważa się oskarżanie , upokarzanie, poniżanie, obwinianie i manipulowanie poczuciem winy, wyzwiska wmawianie choroby psychicznej , izolowanie poprzez kontrolowanie kontaktów z innymi, zabranianie korzystania z telefonu, samochodu, zakaz opuszczania domu itp.

Przemoc seksualna

Przemoc seksualna polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły fizycznej, groźbach użycia siły lub emocjonalnym szantażu.

Przemoc ekonomiczna

Przemoc ekonomiczna sprawia , że ofiara staje się zależna od partnera i szczególnie podatna na przemoc. Przykłady tej przemocy obejmują ograniczenie dostępu ofiary do pieniędzy czy informacji o stanie finansowym rodziny, zmuszenie ofiary do proszenia o każdy grosz, wykradanie pieniędzy ofiary, niedopuszczenie ofiary do pracy zarobkowej.

Sprawcy przemocy są bezwzględni, zniewalają swoje ofiary, stosując wobec nich groźby i demonstracje swojej siły. Natomiast ofiary w obliczu przemocy są zwykle bierne, rzadko sięgają po asertywne , a nawet agresywne formy zachowania. Ich wyróżniającą cechą jest silne poczucie winy przypisywanie sobie odpowiedzialności za akty agresji. Stosowanie przemocy prowadzi do niskiej samooceny, poczucia bezsilności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób związanych ze stresem. Szczególnie dramatyczne konsekwencje przemocy zauważa się u dzieci. Powoduje ona w ich psychice nieodwracalne skutki, które mogą dać znać o sobie dopiero w dorosłym życiu. Dlatego też większość ofiar przemocy innych, bez tego sama nigdy nie zdobędzie się na odwagę , żeby przeciwstawić się stosowaniu wobec niej przemocy. Z uwagi na powyższe konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społeczeństwa, dostarczając wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemami. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej ofiarom przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci .

Statystyka Mieszkańców Gminy Zawidz wg Wieków i Płci

Dane ewidencji ludności i meldunków na dzień 2012-04-30

Wiek	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem
0 – 2	103	107	210
3	34	40	74

4 – 5	78	61	139
6	33	37	70
7	34	23	57
8 – 12	255	202	457
13 – 15	148	146	294
16 – 17	103	101	204
18	56	60	116
19 – 65	2319		2319
19 – 60		1949	1949
> 65	354		354
> 60		789	789
Ogółem	3517	3515	7032

W celu zdiagnozowania zjawiska przemocy, w tym przemocy w rodzinie wykorzystano dane Komisariatu Policji w Zawidzu Kościelnym, oraz materiały uzyskane w toku wykonywanej pracy przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawidzu Kościelnym.

Do najczęstszych przejawów przemocy w rodzinie na terenie gminy Zawidz należą: awantury domowe, w tym awantury pod wpływem alkoholu, poniżanie i wyzwiska, przemoc ekonomiczna w dużej mierze związana z wydawaniem pieniędzy na alkohol, zaniedbanie. Ofiarami są zwykle współmałżonkowie, niekiedy dzieci i osoby starsze, niepełnosprawne.

Rok	2009	2010	2011
-----	------	------	------

Ogółem przeprowadzonych interwencji domowych	178	149	160
W tym dotyczących przemocy w rodzinie (liczba Niebieskich Kart).	40	36	31
Ogółem pokrzywdzonych	43	41	34
W tym:			
- kobiet	40	39	29
- mężczyzn	3	2	5
- dzieci	-	-	-
Ogółem nietrzeźwych sprawców przemocy	38	34	29

IV Przewidywane efekty realizacji Programu

1. Zmiana postaw społecznych wobec przemocy w rodzinie.
2. Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.
Zwiększenie liczby przypadków ujawnionych (głównie w pierwszym okresie realizacji Programu).
3. Szybsza i bardziej skuteczna pomoc dla ofiar przemocy.
4. Podniesienie kompetencji osób udzielających pomocy.
5. Zwiększenie wśród mieszkańców gminy poczucia sprawiedliwości i nieuchronnej prawnej odpowiedzialności za znęcanie się nad rodziną.

Odbiorcy programu

1. Ofiary przemocy w rodzinie, w tym:
 - dzieci ,
 - współmałżonkowie lub partnerzy w związkach nieformalnych ,

- osoby starsze ,
- osoby niepełnosprawne.
- 2. Świadkowie przemocy w rodzinie ,
- 3. Sprawcy przemocy w rodzinie ,
- 4. Przedstawiciele władz lokalnych ,
- 5. Przedstawiciele instytucji i służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin (nauczyciele, pedagodzy, wychowawcy, psycholodzy, pracownicy socjalni, policjanci, pracownicy służby zdrowia, księża).

Realizatorzy Programu

1. Samorząd lokalny,
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawidzu Kościelnym ,
3. Szkoły i inne jednostki organizacyjne , wymienione w Ustawie o systemie Oświaty ,
4. Inne podmioty, którym są zlecane bądź powierzane zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie ,
5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

V Cele systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Zawidz :

Cel realizacji programu

- Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie.
- Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie ze

szczególnym uwzględnieniem ochrony dzieci.

- Rozwijanie i usprawnianie interdyscyplinarnego systemu interwencji i wsparcia rodziny dotkniętej przemocą- podniesienie skuteczności interwencji wobec problemu przemocy.
- Doskonalenie działań Gminnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Cel pośredni programu

- Zmiana postaw mieszkańców Gminy Zawidz wobec zjawiska przemocy w rodzinie – podniesienie poziomu wiedzy, rozwijanie empatii, odpowiedzialności i kompetencji społecznych wobec problemu przemocy.
- Wzrost przeszkolonych osób w zakresie udzielania pomocy rodzinom, u których występuje zjawisko przemocy.
- Stała edukacja środowiska lokalnego poprzez ulotki, broszury, imprezy lokalne itp.

Strategie i metody działania

- Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
- Ochrona ofiar przemocy przez wsparcie medyczne, prawne, psychologiczne i socjalne .
- Tworzenie skutecznych form pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie. Spadek liczby sprawców przemocy a także rodzin, u których interwencje podejmowane są wielokrotnie.
- Systematyczne podnoszenie kwalifikacji i wiedzy przedstawicieli

różnych grup zawodowych realizujących zadania przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- Zamieszczanie na tablicach informacyjnych na lokalnej stronie internetowej informacji o możliwości i miejscach uzyskania pomocy.

Podstawowe zadania do realizacji w Gminie Zawidz Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (zgodnie z art. 6 ust 2 i art. 9a,b ustawy z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.)

Zadania do realizacji w Gminie Zawidz :

Zadanie1

Utworzenie Gminnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Sposób realizacji :

1. Działalność zespołu interdyscyplinarnego , reprezentujące instytucje realizujące program, wymianę informacji na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wypracowanie i monitorowanie procedur postępowania w sytuacji przemocy w rodzinie.
 - jasne i przejrzyste określenie kompetencji instytucji w sytuacji przemocy poprzez poszczególne instytucje ,
 - systematyczna edukacja środowiska na temat przemocy w rodzinie poprzez zamieszczenie informacji na tablicach

informacyjnych zawierających informacje o lokalnym systemie wsparcia dla osób dotkniętych przemocą,

- rozpowszechnianie broszur, ulotek dotyczących zjawiska przemocy,

- udział w szkoleniach i kampaniach przeciwdziałania przemocy w rodzinie

2. Współpraca pomiędzy pracownikami służb, instytucji organizacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym między innymi; wymiaru sprawiedliwości , policji , służby zdrowia , pomocy społecznej, oświaty, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zadanie 2

Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Sposób realizacji

1. Prowadzenie poradnictwa na rzecz dzieci i rodzin z problemem przemocy w rodzinie przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
2. Współdziałanie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie
3. Organizowanie i prowadzenie działalności doradczej prawnej , psychologicznej, pracy socjalnej interwencji kryzysowej, działalność grup wsparcia, organizowanie i prowadzenie warsztatów terapeutycznych, promowanie i realizację systemu "Niebieskiej Karty " .

Zadanie 3

Opracowanie jednolitych i spójnych procedur przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Sposób realizacji

1. Budowanie skutecznych form pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie, poprzez udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
2. Realizacja strategii interwencyjnych kierowanych do sprawców przemocy w rodzinie, zgodnie z obowiązującymi przepisami.
3. Określenie i spisanie wewnętrznych procedur postępowania w sytuacjach występowania zjawiska przemocy, kompleksowego prowadzenia postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych, związanych z przemocą w rodzinie przez pracowników takich jak ; szkoły , przedszkola, ośrodek pomocy społecznej, ośrodek zdrowia, określenie zasad w poszczególnych instytucjach.

Zadanie 4

Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie .

Sposób realizacji:

1. Wzmacnianie zasobów Gminy w zakresie realizacji programu poprzez: szkolenie i podnoszenie kwalifikacji kadry specjalistów do pracy z rodziną, rozwój zasobów lokalnych potrzebnych w zakresie realizacji programu.

2. Edukacja społeczności lokalnej gminy Zawidz oraz edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami przemocy.
3. Organizowanie i przeprowadzanie spotkań specjalistycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy, opracowanie pakietów szkoleniowych, edukacyjnych i wspierających dotyczących zapobiegania przemocy w rodzinie, kompleksowe przygotowanie osób zajmujących się przemocą i wsparciem w sytuacji przemocy, wskazanie podmiotów podwyższających umiejętności w zakresie przeciwdziałania przemocy.
4. Rozpowszechnianie biuletynów informacyjnych , broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie , lokalnej społeczności, dostarczenie informacji społeczeństwu o instytucjach pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie, udostępnienie informacji w sołectwach.
5. Organizowanie spotkań i szkoleń poświęconych zjawisku przemocy i możliwościach pomocy , zwiększenie gotowości do angażowania się w pomoc rodzinom i osobom w sytuacjach przemocy w rodzinie.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Tadeusz Krajewski